

Maer . 1.

h.

85

DECANI
FACULTATIS MEDICÆ
GEORGII VVOLFFGANGI
VVEDELII,
MEDIC. DOCTORIS, THEORETICES PROF. PVBL.
CONSILIARII ET ARCHIATRI DVCALIS
SAXONICI,
PROPEMPTICON INAUGVRALE
DE
VNGUENTO NARDINO,
QUO
SALVATOR NOSTER ANTE PASSIONEM
VNCTUS EST.

JENÆ,

Litteris IOANN-ZACHAR. NISII.

MAxima omnibus seculis fuit unguentorum dignitas, non solum ad corporis usum salubrem, verum etiam ad gratiam, delectationem, & voluptatem. Notum est responsum Democriti, qui interroganti quomodo quis sanus degere posset, si exteriora, inquiebat, oleo, interiora melle irriget. Ita enim & nitor & vigor partibus redditur, si accedente frictione lassa cum primis membra delibuantur unguento; ita recreantur spiritus, si grato odore afficiantur, immediato contactu ad illos lato.

Unicè jam ad se nos vocat unguentum nardinum, quo Maria, soror Marthæ & Lazari, Salvatorem nostrum Jesum Christum, paucos dies ante, quam pateretur, velut in sepulturam unxit, æternam memoriam hoc ipso merita. Discumbente enim eodem & cœnante, accepit libram unguenti nardi pistici, pretiosi, alabaastro servati, & fracto alabaastro effudit super caput ejus, eodemque unxit pedes Jesu, & extersit capillis suis. Inde & domus impleta est ex odore unguenti, & discipuli, cum primis Judas Iscariotes, indignati, trecentis denariis & ultra illud venundari potuisse causati. *Matth. 26. v. 6. 7. Marc. 14. v. 3. seq. Job. 12. v. 3. & c. 11. v. 2.*

Qualenam fuerit hoc unguentum, non nisi è loculis medicis explanari potest. *Μύρον νάρδος* audit, quod aliàs & absolutè *η νάρδος*, *τι ἀλά τ' νάρδος μύρον*, & *μύρον νάρδιον*, unguentum nardinum, à materiâ, seu basi, (quæ nomen largitur ut plurimum medicamentis,) à nardo seu spicâ Indicâ hodiernum dictâ vocatur. Hæc ipsa magnâ fuit in estimatione olim, ob odoris aromatici suavitate, tum sacris testibus, *Cantic. 4. v. 13. 14.* tum profanis, uti apud *Horatium*

tium

3.
tium Epod. V. nardo perunctum, quale non perfectius,
meæ laborarunt manus; *Tibullum*: Jamdudum Syrio ma-
defactus tempora nardo. item: Illius puro distillent tem-
pora nardo. *Senecam Herc. Fur.* Fortem vocamus, cujus
horrentes comæ maduere nardo?

Dicitur idem *μύρον νάρδος πικρῆς*, quod pisticum, &
spicatum, apud Marcum, vulgata reddidit. Enimverò ter-
minus *πικρῆς*, seu ad nardum referatur, seu ad ipsum un-
guentum conjunctim, si rem spectes, medicus est, ad deno-
tandam integritatem & genuinitatem medicamenti, ut
idem sit, quod fide dignum, non fucatum, germanum,
non adulteratum, ein aufrichtiger unverfälschter Balsam/
vid. *Clauberg. Ontosoph. §. 156. p. m. 65.* uti etiam rectissimè
vertit *Lutherus*.

Non uno enim nomine unguentum hoc genuinum
dictum & discriminatum est medicis, primò ob locum
præparationis: quam in rem consultum est integrum lo-
cum *Galenii* adscribere ex *l. XI. Meth. medend. c. 16.* ἔσω ἦ,
inquit de unguento nardino, καὶ τὰτ' ἀριστον. Ὁ μικρὰ γὰρ
ἢ διαφορὰ ἔστι πικρὰ πρὸς τὸ Φαῦλον. Ὁ γὰρ ἐν Νεαπόλει τῆς
ἰταλίας σκωάζουσιν, ὄνομα μόνον ἐστὶ μύρον νάρδος, τὸ Ἰαβαλλό-
μυρον τῶ κατὰ τὴν ἀσίαν. Ἐμπεροῦθεν μὲν ἐν λαοδικείᾳ μόνῃ
σκωάζουσιν. νυνὶ ἦ ἐν πολλαῖς ἤδη πόλεσιν. *Esto autem opti-
mum id quoque. Neque enim parum interest inter id, ἔστι
quod vitiosum est: cum id quod Neapoli in Italiâ conficiunt,
nomine tantum nardinum unguentum sit, si cum eo, quod in
Asiâ sit, conferatur. Id antea Laodicea tantum componeba-
tur: nunc etiam in multis sit oppidis.*

Deinde ob nardum ipsum, cum species novem, quæ
nardum Indicum imitentur, dictæ sint à *Plinio l. 13. N. H. c. 1.*
p. m. 61. ubi, tanta, *addit*, materia adulterandi est. *Addi*
me-

meretur & tertium, ob compositionem ipsam. Geminum enim unguentum nardinum in usu erat: unum incompletum, ex oleo omphacino, junco odorato, calamo, costo atque nardo; alterum completum ex oleo balanino aut omphacino, junco odorato, costo, amomo, nardo, myrrhâ & balsamo. Utrumque describit *Dioscorides l. 1. c. 75.* & posterius ex eodem *Plinius l. c.*

Licet verò aliâ significatione nonnullis vertatur *πιπτόν* ὑπὸ τῆς *πίνευ*, ut denotetur unguentum potabile; minus tamen congruè id fit, sive liquidum, seu potabile propriè intelligamus, siquidem unguenta pleraque hujusmodi erant fluida, ut hoc sensu minus possit discriminari addito hoc epitheto. Nec medicis unguentum potabile tam notat fluidum & liquidum à consistentiâ, quàm ab usu communi, interno & externo. Et si concedamus, unguentum nardinum etiam interius fuisse in usum vocatum, non minus tamen id ipsum cum aliis habet commune pretiosum, uti & hodiè balsama artificialia, quæ in locum eorundem cesserunt, utrique usui inserviunt aliquando.

Locus clarissimus est apud *Galenum l. 8. de compos. medic. κ. 7. c. 4.* ubi: ἢ νάρδιον μύρον, ἢ τῶν λίαν πολυπλῶν πὶ δίδυ μὲν ἰδιῶ. Aut unguentum nardinum, vel aliquod pretiosum dato ex aquâ. Cujus rei instar hodiè est balsamum de Peru, quod & interius in affectibus ventriculi assumitur, & exterius usu & suavitate se commendat. Imò vix similis usus loquendi hâc significatione apud Græcos scriptores occurrit. Multo minus à pīso vel pīso dicitur, quasi innuatur pressa & contusa in liquorem; id enim & radici Græcanicæ non respondet, nec ipsi præparationi, neque enim nardus hoc pacto præparatur.

Pre-

5.

Pretiosum hoc fuit, βαρύτιμον, πολύτιμον, πολυτελές, æstimatum trecentis denariis & ultra, ob balsami nempe orientalis genuini accessionem, unde novum non fuit excedere, verbis Plinianis *l. 13 c. 3.*, quadringenos denarios libras. Suntque hæc talia ingredientia ex eorum numero, quorum pretium modò majus, modò minus paulò pro diverso proventu habetur. Cumque denarius æquipolleat drachmæ, faciunt trecenti denarii triginta septem imperiales cum dimidio.

Servatum idem fuit in alabaastro, unguenta enim, optimè alabastris servari, autor est idem *l. c. & l. 36. c. 8.* Confer. *Athenæus dipnosoph. l. 15. c. 14. & 17.* Fractum est vasculum partim ob tenuitatem parietum, partim ut effunderetur totum eo promptius & deditâ operâ. Inter notas enim bonitatis etiam fuit ἡ λεπρότης ἢ ὑγρότης, tenuitas & liquiditas unguenti, ut promptè illini & partes illitas pervadere posset. Tacemus, vocatum esse tum spicatum, ob ipsam nardi spicam, tum foliatum, accessione malabathri nobilitatum, quamvis hoc malabathrinum etiam seorsim hinc appellatum fuerit, non confundendum cum altero.

Quod locum attinet illinitionis, caput & pedes nominantur, loca præcipuè illini consueta. Caput quidem, ut deorsum, pedes, ut sursum dideretur odoris gratia. Adde, utrumque roborandi gratiâ factum, pedes enim, sunt portitores universi corporis, caput præses & rector. Ut ut enim & facies ipsa, & manus, & pectus inungerentur, non minus ac partes quævis curandi fine eam opem sibi exposcunt; illæ tamen potiores ferè erant, quod apud *Athenæum* passim, cum primis verò *l. 12. c. 30. l. 15. c. 18.* ne alios laudemus plures, expositum videas.

)(3

Sin

Sin rationes hujus inunctionis inquiramus, communis fuerit, quod advenientibus hospitibus lavare pedes solitum erat, *Genes. 18. v. 4. Luc. 7. v. 44.* idque etiam foeminis non indecens *1. Timoth. 5. v. 10.* quod convivis asportari & distribui unguenta receptum; quorsum & illud Horatianum referri potest, *l. 2. Od. 11:* Dum licet, Assyriâ que nardo potamus uncti. Privatim verò laudandus affectus sincerus, reverentia major & liberalitas hospitis Mariæ hujus, ut tantò dignius exciperet hospitem, & veneraretur convivam, talem inunctionem plenâ fide instituentis.

Hæc præfari volumus, occasione Disputationis Inauguralis Clarissimi

JOHANNIS WOLFFGANGI ECKHARDI,

MEDICINÆ DOCTORANDI DIGNISSIMI.

Vitalem hic lucem hausit Numburgi Ann. M DC LXIII. D. II. Novembr. parentibus Nobilissimo, Amplissimo & Experientissimo, VITO ECKHARDO, Medicinæ Licentiatò & Practico famigeratissimo, & AGNES BLANDINA KÜSELIA, JOHANNIS KÜSELI Pharmacopœi Aulici Altenburgensis, viri in pharmaciâ communi & selectiori chemicâ versatissimi, filiâ unicâ, eaque ornatissimâ.

Hæc verò beatè fato functâ, vix sex elapsis inde mensibus, sicq; maturius abreptâ, curæ patris educandus relictus filius à teneris virtutis & liberalium artium studiis mancipatus est. Hinc jactis Numburgi, Cizæ, Altenburgi, Smalcaldicæ & Erfurti pietatis & literarum rudimentis in illustrem scholam Portensem Ann. M DC LXXIV. cooptatus alumnus Electoralis sub Clarissimorum virorum dexteritate & candore adolevit.

Gratâ mente veneratur Præceptores honoratissimos,
M. JOHANNEM GEORGIUM LAVRENTI, Rectorem, M. JOHANN-

HAN-

HANNEM BARTHIVM, Pastorem & Inspectorem, beatis-
jam adscriptum, M. CHRISTIANVM GÜNTHERVM, Con-
Rectorem, M. CHRISTOPHORVM FRANCKIVM, t. t. Colle-
gam tertium, hodiè verò Inspectorem, & MICHAELVM
RÖSSERVM, Cantorem.

Instructus genuinis his fundamentis Ann. MDC LXXX
D. XI. Novembr. Salanam nostram petiit, me Rectore, nu-
tu parentis Philosophiæ & Medicinæ operam daturus. In
Physicis cum primis & Mathesi profectus sibi fœneravit,
sub auspiciis Excellentissimi JOH. ANDRÆ SCHMIDII,
Logices & Metaphysices hodiè Professoris celeberrimi.
Nec interrupt hæc studia inopina Parentis valetudo, eaq;
chronica & beatâ ἀναλύσει terminata, quin animatus pa-
rente altero lustrico D. ADAMO HABERKORNIO, Archiatro
Ducali Saxo-Cizensi, piæ memoriæ, strenuè in studio,
quod decurrere cœperat, perrexit, sectatus Excellentissi-
mos artis Professores, D. RVDOLFFVM WILHELMVM CRAV-
SIUM, de antimonio & affectibus particularibus differen-
tem; D. AVGVSTINVM HENRICVM FASCHIVM, in Botani-
cis & Anatomicis, publicè & privatim factis profectio-
bus juxta ac demonstrationibus.

Divertit quoque eo sine Lipsiam, celeberrimi Ana-
tomici D. JOHANNIS BOHNI secandi dexteritatem admi-
ratus, non minus ac humanitatem. Silentio involvo,
quæ sub meâ manu ductione in noscendis & applicandis
medicinæ genuinis dogmatibus tractaverit. Ubivis enim
solertem, modestum, & sedulum se exhibuit, seu chemicis
operaretur arcanis, seu exercitiis aliis Lectoriis & Dispu-
tatoriis omnis generis interesset, quæ inter & Disputa-
tionem IX. *Amœnitatum Materia Medica* defendendam
suscepit.

Cumq;

Cumq; in exteris quoq; Academiis fœnerari profectibus suis accessionem constituisset, Ann. M DC LXXXV. mense Majo iter ingressus, tum ubivis occasionem quæsit ad eundi medicorum proceres, tum Lugduni Batavorum imprimis substitit per integrum & amplius annum, veneratus lumina artis præcipua, D. CAROLVM DRELINCVRTIVM, in Anatomicis, D. LVCAM SCHACHTIVM, in praxi, D. CAROLVM DE MAETS, in chemicis, D. PAULVM HERMANNVM in botanicis & materiâ medicâ, D. WOLFERTVM SENGVERDVM, & BVRCHERVVM DE VOLDER, in physicis; seorsim etiam in chimiâ, praxi & pharmaceuticis D. IACOBVM LEMORT, in chirurgicis D. ANTONIVM NVCKIVM.

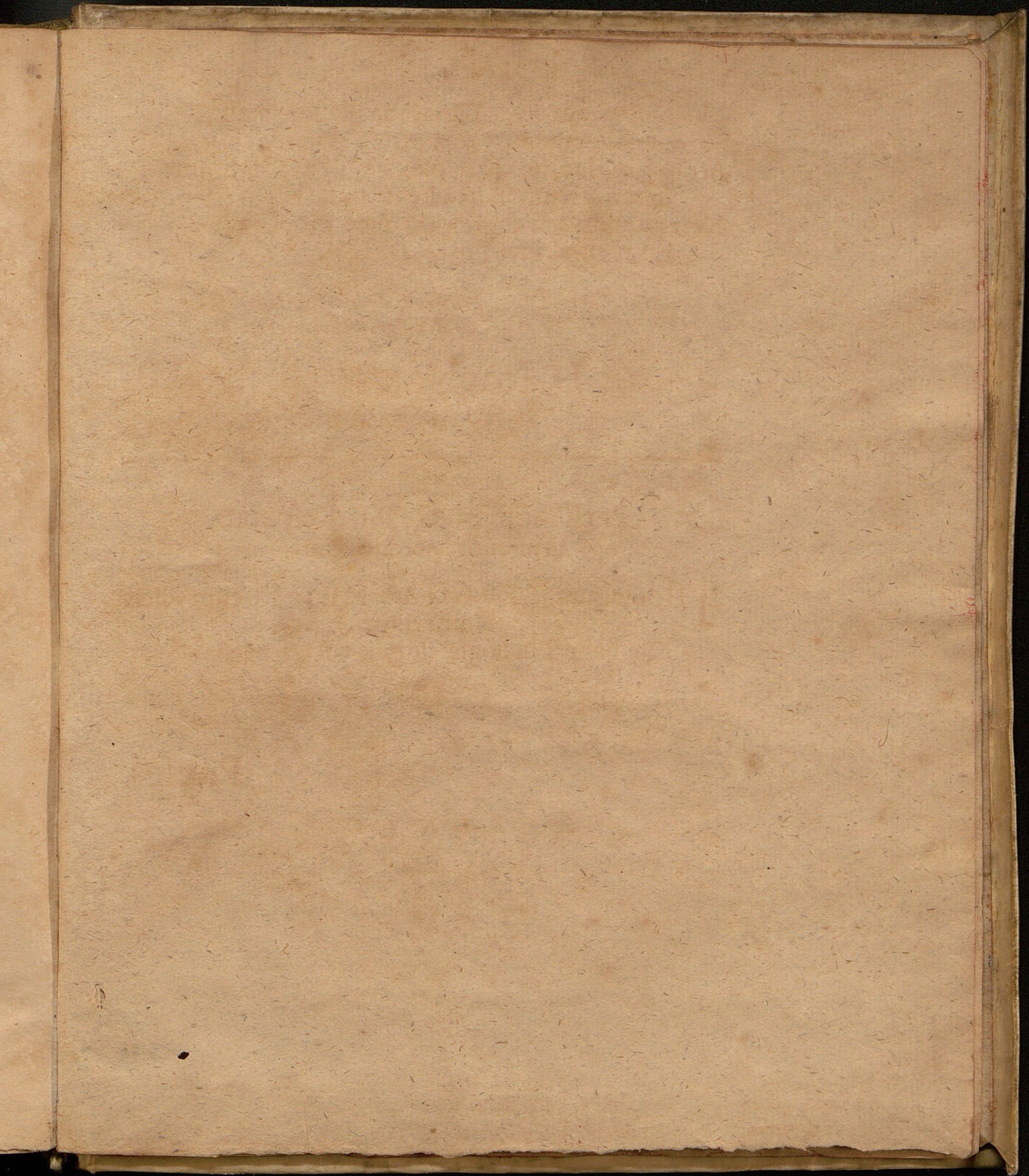
Locupletatus inde apparatu omnigeno, domum reversus praxi exercendæ in patriâ operam dedit; nuper verò ad nos rediens in numerum Candidatorum recipi petiit. Cognitis sufficientissimis profectibus & in arte peritiâ insigni non solum annuit Facultas, sed & ut publicè Disputatione Inaugurali, de Intemperie corporis humani morborum fœcundâ matre, sub præsidio prælaudati D. FASCHI ad diem XII. Novembris habendâ se commendet, fores aperuit.

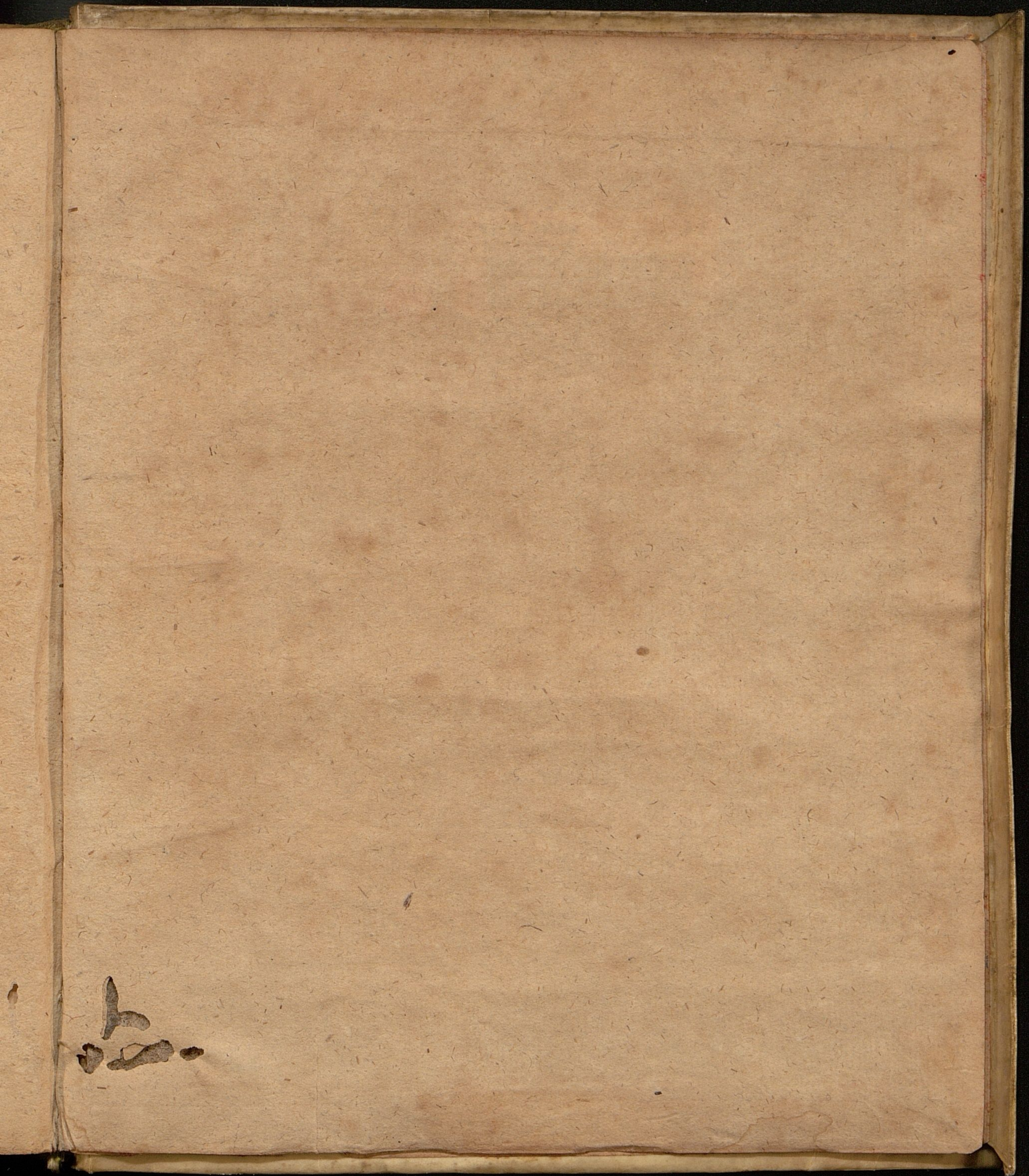
Huic actui solenni ut Magnificus Academiae Rector Proceres, & Professores, reliquique omnium ordinum Hospites & Medicinae Fautores gratiosè & benevolè interesse dignentur, nomine publico decenter rogo & invito.

P.P. Sub Sigillo Facultatis. Ann. M DC LXXXVII.

D. VI. Novembr.

36 1298

ULB Halle

3

001 554 603

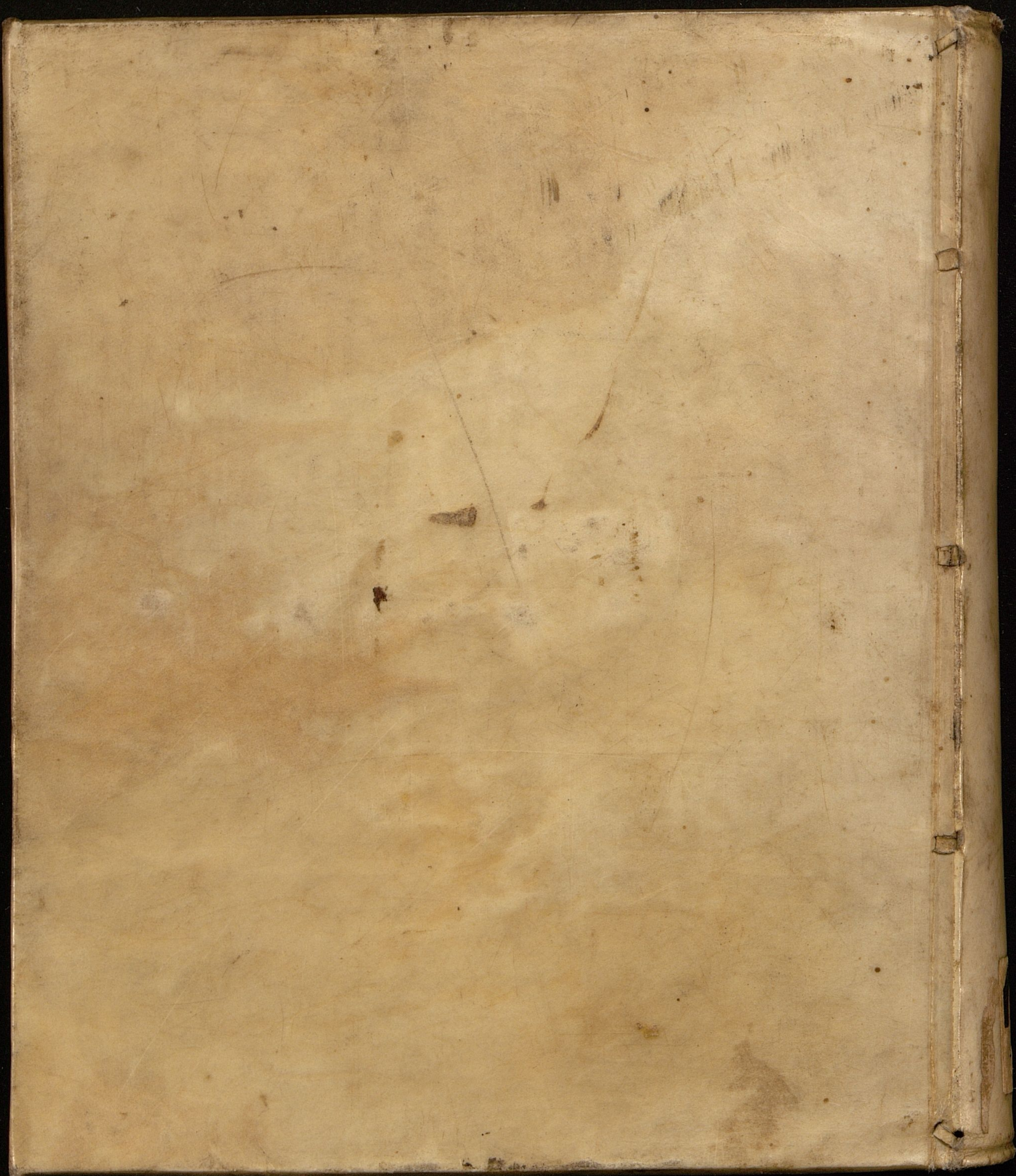
56

VD 17

nc

h.

85

DECANI
FACULTATIS MEDICÆ
GEORGII VVOLFFGANGI
VVEDELII,
MEDIC. DOCTORIS, THEORETICES PROF. PVBL.
CONSILIARII ET ARCHIATRI DVCALIS
SAXONICI,
PROPEMPTICON INAUGVRALE
DE
VNGVENTO NARDINO,
QUO
SALVATOR NOSTER ANTE PASSIONEM
VNCTUS EST.

JENÆ,
Litteris IOANN-ZACHAR. NISIL.

